

ВЕЛИКОДНІ ОПОВІДАННЯ, ВІРШІ ТА ЛЕГЕНДИ

НАЙКРАЩА ПИСАНКА

Великоднє оповідання

У снігах стояла велика миска із яєчками.

- Нас усіх з'їдять люди,- басом сказало найбільше яєчко.

- І це добре,- обізвалися інші,- люди матимуть із нас користь.

- Але я все-таки найкраще з-поміж вас, бо я - найбільше! - не вгавало велике яєчко.

Найменше яєчко лежало у мисці поруч із своїми братами і мовчки прислухалося до розмови.

- А тебе, найменше,- знову обізналося басом найбільше яєчко,- тебе ніхто і їсти не захоче, бо ти таке маленьке!..

Маленьке яєчко дуже шкодувало, що не виростило більше. Але що воно мало робити?

Раптом всі замовкли. У снігах почулися кроки. "Візьмемо їх на писанки, адже вже Великдень наближається",- промовив жіночий голос. Господиня взяла миску і перенесла її в кімнату, де було багато світла. Найбільше яєчко відразу ж виставило свій бочок напоказ, дивіться, мовляв, яке я гарне!

Мати і донька почали малювати писанки. Незабаром майже всі яєчка стали писанками. Залишилося тільки найменше яєчко. В цей час прийшов батько із праці. Він похвалив писанки.

- А чому ніхто з вас не розмалював цього яєчка? - запитав батько.

- Бо воно дуже маленьке, якесь непоказне. Як хочеш - повечеряй ним зараз.

- Ні, ні,- відповів батько.- Я зроблю із нього писанку, і ми всіх їх посвятимо в церкві.

Найменше яєчко дуже зраділо, коли відчуло, що і його розмальовують!

"Дивіться, дивіться! - заговорили між собою писанки.- От вам і маленьке яєчко! Яке ж воно чудове!"

Коли у церкві посвятили писанки, до господарів підійшов один пан із міста. Він попросив продати йому кілька писанок до музею. І він вибрав лише одне... найменшеньке, бо воно було найкраще розмальоване!

Прийшовши додому, господарі розговорилися писанками, а найменше яєчко - чудова писанка - живе й тепер у музеї великого міста. Люди оглядають ту прегарну працю і говорять: "Яка ж чудова українська писанка!"

авт. Леонід Полтава

КАЗОЧКА ПРО ПИСАНКУ

Залишивши гніздечко, покотилось яєчко... Та котилось воно недалечко. Квочка з курчатами на подвір'ї гуляла, діток своїх забавляла.

- Мамо, он яєчко по стежинці котиться, - сказало найменше курчатко. - Ану ж, яке воно на колір?

- Біле, як сніг, - сказала квочка.

- А сніг який? - спитав півник, бо курчаток взимку ще не було, і снігу вони не бачили.

- Такий білий, як оте яєчко, що котиться, - відповіла квочка. - Однак скоро Великдень. То давайте пофарбуємо яєчко, щоб воно було барвисте, як весна.

Закотили курчатка яєчко до своєї хати й ну його фарбувати. Припустив теплий дощик, потім стала веселочка в небі. Курчатка у веселочки фарб позичали, на білому яєчку весну малювали. Малювали лапками та писали пір'ячком - і покотилася писанка зеленим подвір'ячком. Курчатка її доганяли, на крилечках піднімали й дівчинці Наталочці, яка їх зеренцями годувала, водицею напувала, на свято Великдень подарувала. І зацвіли вишні, черешні. Став гарний, як писанка, садочок увесь. І проказала Наталочка:

Христос Воскрес!

*Автор Андрій М'ястківський,
була надрукована у журналі
"Малятко" №4, 1991*

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ ПИСАНКИ

(Легенда)

Великі муки й терпіння переніс наш Спаситель, найбільший Учитель людства, Ісус Христос. Його обмовили фарисеї перед римським намісником Пилатом, що Ісус хоче стати королем Юдеї. І Пилат не міг опиратися синедріонові (судові) та віддав їм Ісуса на муки, хоч сам не вірив у цю брехню.

Фарисеї мучили Ісуса і допитували, насміхалися над ним, а потім домоглися у Пилата дозволу прибити Ісуса на хрест, і сталося так, як сам Ісус пророкував: Його замучать і Він пожертвує собою за весь людський рід.

Але сповнилися й інші слова Ісуса й давніх старозавітних пророків. Ісус третього дня воскрес із мертвих. Хоч Його тіло сховали в глибокій кам'яній могилі і закрили важкою камінною плитою, приставили озброєну сторожу, пророцтво сповнилося. Вдосвіта третього дня відхилився важкий камінь, з могили вдарила велика

ясність, яка осліпила й перелякала воїнів. Вони попадали ниць, а над гробом постав у всій своїй величі воскреслий Христос, живий і усміхнений, осяяний світлом великим, з кривавими слідами ран на руках і ногах.

За хвилину Ісус зник, а гробівець зостав порожній. Перелякані воїни побігли в місто, повідомили своєму сотникові, що сталося, та просили, щоб їх не карав, бо вони не винні. Хто ж може мірятися з незнаною вищою силою, що творить чудо?

Римський сотник саме снідав. Перед ним лежало шість варених яєчок. Почувши цю звістку, він з люті втратив апетит. Бо ж він відповідав за тіло похованого Ісуса. Що йому скаже Пилат? То ж сотник дуже розлютився на воїнів.

- Ви гультяї! Що ви мені за байки тут розповідаєте? Не встерegli могили і, напевно, п'яні заснули, а злодії вкрали нам тіло замученого. Тепер же виправдовуєтеся чудом, щоб уникнути смерті? Кажете, що воскрес! Я вам голови повідрубую за цю брехню! Де ж може чоловік воскреснути з мертвих? Як з мертвого може щось стати живим; з червоного біле, а з білого червоне? Готуйтеся до смерті. Зараз покличу ката!

Воїни затремтіли з жаху і, попадавши ниць, присягали, що кажуть правду, благали, щоб дарував їм життя. Раптом один із них глянув мимохідь на стіл і на тарілку, на якій було шестеро яєць, зірвався на ноги та вигукнув.

- Ось, сотнику, поглянь! Чи не зробилося з білого червоне? Чи не може бути чудо у світі? Коли ти пам'ятаєш, що ти сказав, то тепер подаруєш нам життя!

Сотник глянув на тарілку й остовпів з дива. Всі шестеро яєць, що хвилину тому були білі, як сніг, тепер стали червоні, як кров. Хвилинку не знав, що з ним діється, велика переміна сталася в його серці. Нарешті він встав і промовив.

- Радуйтеся, бо ви врятовані! Вірю вам тепер, що Той замучений воскрес, вірю, що він був Бог! Ідіть у мирі, а на спогад при свій порятунок візьміть собі по одному червоному яйцеві. Вони вас врятували.

Кажуть, що потім врятовані воїни розповідали всім про чудо, яке сталося над могилою Ісуса і в хаті сотника, а на доказ того показували червоні писанки. І з чого часу всі віруючі християни кожного Великодня малюють писанки і дарують один одному на пам'ять про те, як ті писанки врятували воїнів від смерті, так Ісус Христос своїми муками врятував увесь людський рід від пекельного знищення.

ВЕРБОВА ГІЛКА

Нелегку зиму пережила молоденька вербиця. Цілу зиму вітруган намагався зламати її гілочки, дув щосили і пригинав до землі, але вона не здавалася, гнулася, жалібно змахувала руками-гілочками, та не ламалася.

І коли несміливе весняне сонце почало голубити землю, і в її скованому стовбурі почало прокидатися життя. Вербиця хотіла розплющити очі, та поки ще не могла - її бруньки не налилися соком, а міцно спали на гілочках. Та не надовго. Під теплими променями сонця сік розтав і побіг по стовбуру.

- Годі спати, дівиці-сестриці, весна вже! - бадьоро співав він, біжучи стовбуром та гілочками.

Ось так поступово бруньки почали наливатися соком, набрякати і ставали все більшими й більшими, аж поки не вирости стільки, що змогли відчинити віконечка і показали світу свої пухнасті біленькі голівки.

- Ой, які гарненькі котики! - замилувалася синичка. - Пухнасті й білі, немов сніг!

Але, на відміну від снігу, пухнасті котики могли нагрівати. Ось чому, коли мороз ще боровся за своє існування і намагався скувати землю і все живе, до вербиці зліталася мале птаство і вмощувалося поміж гілочками, тулячи до котиків свої змерзлі дзьобики, аби нагрітися. Та й самі котики, дарма що маленькі й тендітні, дуже стійко витримували мороз завдяки своїй пухнастій одежині.

Але в природі все живе поступово змінюється. З кожним днем сили морозу меншали, а теплого сонечка - більшали. Сніг перетворився на струмочки і побіг долами-гаями, з вирію почали повертатися перші перелітні птахи, а галявини уквітчали весняні квіти.

За цей час і з вербою сталися зміни - котики почали міняти свою одежину і ставали все жовтішими й жовтішими, аж поки вербиця і зовсім скинула свій пухнастий наряд. Замість нього на світ визирнули малесенькі зелені листочки.

А одного дня прийшли люди і набрали цілий оберемок вербових гілочок.

- Ой, куди ж це ви? - захвилювалася синичка, яка вже встигла подружитися із вербою.

- До церкви, - гордо мовило вербове гілля, - через кілька днів настане Вербна неділя, яка без нас не може обійтися.

Як ви добре знаєте, цікавості у синички не бракує. Вона полетіла за людьми і почала за ними спостерігати. Через деякий час побачила, як безліч людей почало збиратися у церкві, а згодом залунали дзвони і кожен, хто виходив з церкви, мав при собі гілочку верби.

- Не я б'ю, верба б'є, за тиждень - Великдень! - промовляли люди і легенько хлестали один одного свяченою вербовою гілкою. І ця радісна звістка піднімалася все вище й вище в небо, розносячи радість усім віруючим. Господарі почали прибирати в садках, а господині взялися завзято за писанки та паски, але про свячену вербу не забули - одні поклали її над дверима, інші - над іконою, вірячи в те, що вона обереже їх від злих сил та напасті.

Людмила Дорой

За матеріалами: "Дзвоник". Журнал для українських дітей Румунії Місячник Союзу Українців Румунії. 3 рік видання, квітень, 2011 рік. За матеріалами: "Дзвоник". Журнал для українських дітей Румунії. Місячник Союзу Українців Румунії. 3 рік видання, квітень, 2011 рік

ВЕЛИКДЕНЬ

Чи є що в світі гарніше за Великодній світанок! Незрадлива сила вступає в кожного, хто зустрине його. Дзвони над селом не дзвонять, а виспівують на весь світ велику радість: Христос воскрес! Село не спить - воно ж бо чекало цієї радості.

З уст в уста передається щаслива вість: Христос воскрес! - Воістину воскрес! І чує земля цю християнську радість та й тішиться у весняному розвої разом з людьми.

Яка це добра і світла година, коли село йде на Великдень до церкви! А церква і довкола церкви - мов великий живий квітник. Люди прийшли посвятити паску. Село стоїть у всій своїй одвічній красі, душевній просвітленості. Рід коло роду, як з давніх-давніх часів - усе тут, на одному місці.

Ми - християни. Один у нас Бог, і однією, нероздільною любов'ю славимо Його, бо він благословляє нас на взаємну християнську любов і милосердя, одна Україна у нас, яка нині воскресає, і для якої на світі живемо, бо ми - її діти.

Авт. Я. Гоян

ПРИГОДИ ПИСАНОЧКИ

Казка

Була собі дівчинка Оріся. В школі добре вчилася, дома, як могла, помагала Матусі. Тому всі Орісю дуже любили: і вчителька в школі і Мама і Батенько.

А коли прийшов Великдень, задзвонили дзвони, подарувала Мати Орісі гарну писанку. Квітками, чічками, барвними олениками

розмальовану. Подякувала Орися Мамі, завинула писаночку в шовкову хустинку та пішла з Батьками в церкву. А після Служби Божої зібралися біля церкви Орисині подруги. Кожна з них дістала того ранку писанку від Матусі, та ніодна не була така гарна, як Орисина. Стали дівчатка одною писанкою об одну цокати, пробувати, чия сильніша.

Вдарила Маруся своєю писанкою в Орисину. Марусина на шматочки розбилася, трохи чистого, святочного одягу їй не поплямила, а Орисина ціла осталася.

Вдарила Ганнуса об неї своєю — і Ганнусина луснула. Спробувала Христя — і її писанка розпалася. А Орисина ціла, ще й рада, що всі інші писанки побила.

Поклала Орися свою писанку в траву, а сама пішла з подругами — гагілки виводити.

Як тільки писаночка почула, що ніхто на неї не дивиться, тай покотилася по м'якій, зеленій травичці. Покотилася через стежку, та церковним подвір'ям та через ворота та дорогою, аж ген далеко, в ліс...

А в лісі пташки так щебечуть, так співають. І квітки білі та сині та жовті свої голівки розкривають. І виглядають з трави цікаво. А на вершках дерев вітер — пустунчик грається з молодим, зеленим листям.

Котилася писанка все далі й далі в ліс. Аж напроти неї — дивись! — скаче сіренький зайчик—Побігайчик.

— Ти хто така будеш, красна панянка? — спитав чемненько та звичайненько.

— А ти хто такий, сірий та ще вухатий?

— Я зайчик—Побігайчик. Лісом стрибаю, в город по капусту забігаю, від лиса та від вовка — Неситого що сил в ногах втікаю.

— А я писанка, та ще й великодня! Мене Орисина Матуся довго-довго блискучим воском писала, в різних-прерізних красках купала, поки я вся квітками та чічками та барвними олениками розцяцькована стала!

— Дуже ти мені подобалася, писанко. Давай, будемо разом лісом мандрувати!

— Ото! А хіба ж ти мені рівня? Я всі писанки Орисиних подруг побила! Куди тобі до мене?!

— А таки ходи зі мною, лугом та бором та зеленою травою! — став зайчик просити. А писаночка розлютилася:

— Не хочу й не піду!

Зажурився зайчик, розвісив свої довгі вушка та пішов, куди ноги несли, куди очі бачили. А писанка покотилася далі.

Котиться вона лісом, а напроти їй — курчатко. Маленьке та жовтеньке та немов пушинка м'якеньке.

— Ти хто така будеш, красна панянка? — питає.

— А ти хто таке, мале та пухнате та неповоротне?

— Я курчатко маленьке. Загубилося від квочки, від своєї неньки... Лісом блукаю, друзів собі шукаю. Будь ти мені подругою!

— А я писанка, та ще й великодня! Мене Орисина Матуся довго-довго блискучим воском писала, в різних красках купала, поки я вся квітками та чічками та олениками розцяцькована стала...

Поглянуло на неї курчатко тай каже:

— Дуже ти мені, писаночко, до серця припала! Ти мені мабуть і ріднею приходишся! Давай, будемо разом мандрувати, дороги шукати!

— Ото! А хіба ти мені рівня? Я всі писанки Орисиних подруг побила. Куди тобі до мене!

Стало курчатко просити та благати: — А таки ходи зі мною, лугом та бором та зеленою травою...

Та писаночка розлютилася: — Не хочу й не піду!

Зажурилося курчатко жовтеньке, аж слізки з очей крильцятами втирати стало. Та пішло, куди ноги несли, куди очі бачили. А писанка покотилася далі.

Аж закотилася на лісову галяву. На галяві паслося ягнятко маленьке та біленьке та кучеряве.

— Ти хто така, красна панянка? — спитало — забляло воно.

— А ти хто таке, мале та вухате та кострубате?

— Я ягничка-невеличка. Вийшла поскубати свіженької травички. Свіжу травку, запашні квіточки випасаю, друзів собі шукаю.

— А я писанка, та ще й великодня! Мене Орисина Матуся довго-довго блискучим воском писала, то в жовтій, то в червоній, то в вишневій красці купала, поки я вся барвіста, мов веселка стала.

Поглянуло на неї ягнятко:

— Ти мені з першого таки погляду подобалася! Давай, підемо разом!

— А хіба ти мені рівня? Я всі, всі писанки Орисиних подруг побила, а коли в ліс зайшла, сама, без нікого дорогу знайшла! Бачиш, яка я!

— Бачу, бачу, що ти не абияка краля, та таки вдвійку нам веселіше буде. Будемо разом квіток шукати: ти зі мною, а я з тобою, лугом та бором та зеленою травою.

А писанка розлютилася, аж ніжкою тупнула:

— Не хочу й не проси!

Похнюпилося ягнятко, а слізеньки з очей кап-кап-кап... Вже й травичка свіжа — весняна не смакує. Та само пішло, куди ноги несли, куди очі бачили.

А писанка покотилася далі. Аж квітки весняні дивом дивувалися,

пташки на деревах співати забували: — що це за панянка, барвиста, мов веселка, лісом та лугом мандрує?

А писаночка щораз то більше на гордощах надувається, кругом розглядається, та собі думає, що другої такої красної на всьому світі немає.

Аж ось наступила на камінчик, зачепилась об корінчик та впала прямо в ямку, що її колись лисиця для своїх лисенят викопала. Впала писаночка, та не розбилася, бо з усіх писанок найміцніша була. Не розбилася — та вилізти з ямки — ніяк! Що лиш спробує, то вмить знов на само дно скотиться. Бачить писаночка, що їй мабуть тут прийдеться пропадати, в ямці загинати, бо ніяк їй на гору дістатись. Стала вона тоді гірко плакати — ридати:

— Ой, бідна я, бідненька! Ніхто мене не чує, ніхто не порятує! Ой, якби був зі мною зайчик—Побігайчик, чи курчатко маленьке, чи ягнятко біленьке! Вони добре знали б, мене з біди порятували б! Довго довго плакала-ридала писаночка, аж почув її здалека зайчик-Побігайчик. Прибіг над ямку, побачив писаночку. Покликав курчатко. Курчатко покликало ягничку. Стали разом гукати, може хто прийде писаночку визволяти: — Гееей-гууу-гуу!

Гукали, гукали, аж почули їх здалека Орисині подруги. Бо коли вони побачили, що нема на траві Орисиної писанки, всі гуртом побігли за Орисею її шукати.

Пішли вони за голосом звірят та зайшли аж над ямку, що то лисиця колись своїм дітям на кубло копала, і що в неї тепер писаночка впала.

Побачила Орися свою писаночку. Подала їй руку, витягнула з ямки. Та стала на radoщах свою писаночку цілувати.

А тоді всі разом побралися за руки й завели веснянку: Орися і Маруся і Ганнуся і Христа і зайчик і курчатко і ягнятко і писанка.

***За матеріалами: Леся Храплива. "Писанка українським дітям".
Видавництво "Глобус", Київ, 1993. Ілюстрації Петра Андрусєва.***

ПИСАНКИ

Виводить мати дивним писачком
по білому яйці воскові взори.

Мандрує писанка по мисочках
із цибулинним золотим узваром,
з настоями на травах і корі,
на веснянім і на осіннім зіллі -
і писанка оранжева горить
у філіграннім сплеті ліній.

То вже вона, як дивовижний світ,
то вже дзвенить, як згусток сонця,
буяють буйно квіти у росі,
олені бродять в березневім сонці.

І стилізовані сплітаються сади
у маєві густих обрамлень,
мереживом найтоншим мерехтить
геометричний космацький орнамент.
...І я поплив у світ дитячих мрій,
на білі колискові оболоні:
котились писанки з гори -
ясні сонця у мамині долоні.

Ігор Калинець

ПИСАНКА

Як нарешті панна-писанка написалася,

То при всіх своєю вродою запишалася:
і віком весняним, і личком рум'яним,
і косою вітвистою, і сорочкою барвистою,
і спідничкою-міні, і "перчиком" на коліні...
- Ось була я, - каже, - білою, як стіна,
А зробилася розцнілою, як весна!
А ми до писанки:
- Почекай-но, панно-писанко, зупинися,
Перед люстром у тарільчику покрутися,
Бо ж такою ти зробилася не одразу -
Хтось чогось тобі та виділив на окрасу?

А писанка до нас:

-Всі всього потрошку:
Бджілка - дрібку воску,
Голка - кінчик вушка,
Щоб чим тонша смужка,
Свічечка - племінчик,
Сонечко - промінчик,
Цибулина - гарну
Золотисту барву,
Небо - барву лену,
А трава - зелену...
Всю ж мене списали
Пальчики Оксани...
Потім освятило
Просяне кропило...
Потім... всім я щиро
Дякую за це!
Особливо! -курці,
Що знесла яйце!

Богдан Стельмах

ПИСАНКИ

Курка з нашого села
- Гляньте! - писанку знесла!
Може, не довірить хтось -
Ось вона у мене, ось!
Тут узорі й тут узорі,
А між них високі гори,
Сяє зірка із небес, возвіща:
- Христос Воскрес!

Каже Ромчик:

- Не лукав,
Певно, сам розмалював?
Петрик з вулиці гука:
- Гляньте, в мене теж така!
- В мене!
- В мене!

І в усіх! Лине пісня, наче сміх,
Сяє зірка із небес, возвіща:

- Христос Воскрес!

М. Петренко

ПИСАНКИ

(Народне повір'я)

А з четверга, темної нічки,
Без місяця і без свічки
Оливная гора сіяє:
Бо там Син Божий у слізеньках потопає.

К землі припадає, Господа благає:

- Не дай мене, Боже,
На ті муки тяженькії...
А може, - йой, Боже! -
Може, така мені доля
Від тебе судилась?
Нехай буде твоя воля,
І царство, і сила.
А може, б мож тую чашу
Від мене узяти?..
Не мож було. Замучили.
А Божая Мати,
Та бідна, нещаслива мати
За Русалимом, в крайній хаті
Сидить собі коло печі,

Вощик крас, в череп мочє
І в новенькім черепочку
Топить його на жарочку.

І вощику натопила,
І золоту кісточку купила,
І покладків свіженьких, біленьких узяла.
Воском уписала,
Ще й намалювала,
Відтак в кошелік поскладала,
Та й до Пилата поспішала,
За Пилатом навколішки ходила,
Писаночки носила,
І курочку в даруночку,
Та все благала-просила:
- Пилатію, воєводо,
Славний государю,
Пусти мені мого сина...
Одного і маю,
Лиш одного, мій паночку,
їй Богу, одного!
Я ще кращих понапишу,
Ще кращих, - їй Богу,
Ще я кращих понапишу...
Одного і маю...
- Не плач, не плач, Пречистая!
- Його вже немає:
Уже жиди замучили.
К землі повалилась,
Мов убита - а писанки
У світ розкотились.

Ю. Федькович

ПИСАНКА

Гарна писанка у мене,
Мабуть, кращої й нема!
Мама тільки помагала,
Малювала ж я сама.
Змалювала дрібно квіти,
Вісім хрестиків малих,
І дрібнюсіньку ялинку,
Й поясочок поміж них...
Хоч не зразу змалювала,
Зіпсувала п'ять яєць -
Та як шосте закінчила,
Тато мовив "Молодець!"

К. Перелісна

Джерело:

<http://garbuz.org.ua/statti/narodni-zvichayi/velikodni-opovidannya-virshi-ta-legendi.html>

Більше цікавих казок за посиланням

<https://mala.storinka.org/%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96-%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%BA%D0%B8-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%B4%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%B9-%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2.html>